

L'escritura solitària de Pla

'La vida lenta' recull les notes personals, fins ara inèdites, que l'escriptor va redactar cada dia durant els anys 1956, 1957 i 1964

-
- 2
-
-
-

COMENTARIS

-
-
-
-
-

ENVIA UNA CARTA DEL LECTOR

ERNEST ALÓS / BARCELONA

DISSABTE, 15 DE NOVEMBRE DEL 2014

Josep Pla, al Mas Pla de Llofriu.

En dos volums de les obres completes de Josep Pla, *El viatge s'acaba*(1980) i *Per acabar*(1992), van aparèixer publicats uns textos humils, identificats com a «notes per a un diari»: les breus anotacions en què el grafòman Pla resumia l'activitat de cada jornada. Datats entre els anys 1965 i 1968, eren poc més que uns apunts, però van resultar útils per als biògrafs de l'escriptor: s'hi reflectien

les seves rutines diàries, la seva vida social i l'obsessiva persistència de la seva relació, ara ja des de la distància, amb qui va ser la seva companya entre el 1940 i el 1945, Aurora Perea. Però van quedar inèdites almenys quatre sèries de notes (corresponents a 1936, 1956, 1957 i 1964), les tres últimes de les quals arribaran a les llibreries la setmana que ve amb el títol de *La vida lenta* i editades per Destino (en l'original català i traduïdes al castellà per Concha Cardeñoso). Els desfogaments contra el règim de Franco que evidentment no cabien als seus llibres i articles («tal dia com avui fa 25 anys que s'acabà la guerra: '25 años de paz' -és a dir, de misèria, de policia i d'indignitat»; «el fàstic físic que em fa Franco em deprimeix»; «Jo sé perfectament que anem al desastre, però no tinc ni la força ni la joventut per dir-ho i anar a la presó»), una rutina feta de dies ficat al llit i nits llegint i escrivint (sovint també al llit), els viatges i les relacions amb els seus editors, les ressenyes del que menjava i bevia i els laments pels efectes devastadors de l'alcohol, l'ombra d'Aurora, els passejos amb els amics, l'amarg estat d'ànim («depressió», «pesimisme»; «vida deplorable»; «obsessió d'emigrar»; «insomni bèstia»; «Res d'A. Desesperant»; «Obsessió d'A»; «Per l'horror que em fan els borratxos, em faig càrrec de l'horror que dec fer a la gent quan m'emborratxo»....) estan tan presents als diaris revelats ara com als publicats al seu dia a l'obra completa.

AURORA, 'QUADERN GRIS' I LLENGUA / ¿Novetats? Per començar, l'opció de l'editor del text, Xavier Pla, de respectar la fidelitat a la llengua de Josep Pla, lliure de les interferències dels correctors de Destino (es respecten des de dialectalismes com *la freda dibolir* a castellanismes com *el resto o despedir*, o expressions com *cabronada*). També, lliures aquests textos de la supervisió de Vergés, les referències, a través de variats eufemismes, a la sexualitat solitària de l'escriptor, sempre amb Aurora al cap. «Penso en A. Erotisme»; «A. sempre al pensament. Sensualitat de baixa estofa»; «Onanisme»; «Insomni i pressió sensual llarguíssima»... *La vida lentano* aporta noves informacions sobre la relació entre Pla i Aurora. Sí confirma la intensitat de la seva obsessió i la seva dependència d'una correspondència que si es publiques, si un dia els hereus de Pla ho autoritzessin, potser perfilaria aquest capítol de la seva biografia.

També són destacables les referències al procés d'escriptura del *Quadern gris*, que haurien agraït al seu dia els estudiosos de Pla que van arribar a la conclusió, a partir de les incoherències del text, de la comparació amb altres obres, d'algunes referències a la seva correspondència i del tardà descobriment del quadern original, que es tractava d'una creació de maduresa a partir d'un dietari del 1918 i el 1919 i d'obres publicades al llarg dels anys. En les notes del

1964 publicades ara queda clar que escriu, recopia i conjuga textos per a la versió que s'acabaria publicant el 1966.

Igual que el *Quadern gris* va ser una reelaboració, les notes també són la matèria primera de nombrosos articles o llibres. Tenen, escriu Xavier Pla, una funció «d'esquelet, de taller d'esborranys», de recordatori de detalls. En una de les notes, per exemple, anota tot just despertar-se en una pensió de Bríndisi: «L'amo sembla pederasta». Al llibre *Cabotatge mediterrani* parteix d'aquest recordatori per enriquir la descripció: «Em trobo amb el propietari darrere la recepció, un senyor d'una edat incerta, rossenc, amb un *ramenéengomat* i perfecte, d'ulls humits, nas dibuixat i prominent, amb una dentadura magnífica darrera una boca en forma de cul de gallina. Va vestit de pederasta actuant, i potser per això és un senyor amable i atent».

A *El viatge s'acaba* va aparèixer amb la firma de J. P. (tot i que segons Arcadi Espada i Cristina Badosa, l'autor podria ser Josep Vergés) una introducció a les notes del 1967 i 1968, en què explica que s'havien escrit amb les primeres llums del dia, abans de dormir, que podrien ser vàlides per als ara publicats. «Que el lector no hi busqui cap pensament sublim ni fet extraordinari. (...) La vida al mas no dóna per a més» (tot i que al seu diari del 1956 Pla escrigui «Aquesta casa m'ha salvat la vida»). «Tot hi és directe, només insinuat, sense gruixos ni pensar en adjectius brillants. Gairebé vulgar», afegeix aquell pròleg .